

πρόσωπα

Νικόλας Τραβασάρος

Δήμητρα Καραμεηλιά

Χρήστος Δημητρουκάς

➔ Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΗΡΘΕ ΝΩΡΙΣ

ΑΝ ΗΤΑΝ ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ, ΘΑ ΗΤΑΝ ΡΟΚ. ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΤΟΥ **ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ DIVERSITY** ΔΟΥΛΕΥΟΥΝ ΧΩΡΙΣ ΙΕΡΑΡΧΙΕΣ, ΧΩΡΙΣ ΕΜΜΟΝΕΣ ΣΕ ΦΟΡΜΕΣ ΚΑΙ ΕΧΟΥΝ ΕΝΤΟΝΟ ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ. ΜΕΤΡΟΥΝ ΜΟΛΙΣ ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΖΩΗΣ, ΑΛΛΑ ΗΔΗ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΤΗΝ ΠΑΤΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ. ΤΟ WALLPAPER ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΕΛΑΒΕ ΣΤΑ ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΙ ΕΜΕΙΣ ΜΙΛΗΣΑΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΝΙΚΟΛΑ ΤΡΑΒΑΣΑΡΟ, ΕΝΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΕΝΤΕ, ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΟΥΜΕ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΑΥΤΗ Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ. *Της Μαρίας Παναγιώτου*

Κάθε χρόνο το Wallpaper επιλέγει και παρουσιάζει τη δουλειά νέων, ταλαντούχων αρχιτεκτόνων. Φέτος έκανε κάτι διαφορετικό. Ξεχώρισε 19 αρχιτεκτονικά γραφεία από όλο τον κόσμο, από τα οποία ζήτησε να σχεδιάσουν το ιδανικό σπίτι του αύριο. Ανάμεσά τους και οι Diversity. Μια ομάδα νέων αρχιτεκτόνων από την Ελλάδα, που αποτελείται από τους Νικόλα Τραβασάρο, Δήμητρα Καραμεηλιά, Δημήτρη Τραβασάρο, Χρήστο Δημητρουκά και Χριστίνα Αχτύπη. Για τους σκοπούς του περιοδικού, οι Diversity σχεδίασαν το «Envelope house», μια κατοικία σε σχήμα φακέλου, που μετασχηματίζεται και αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις ανάγκες των ιδιοκτητών. Με γραφεία στην Αθήνα, την Πάτρα και το Λονδίνο, οι Diversity περιλαμβάνουν στο portfolio τους σημαντικά έργα. Ανάμεσά τους είναι ξενοδοχεία, πολυκατοικίες, κατοικίες και διαμερίσματα, η νέα είσοδος του Ιδρύματος ΔΕΣΤΕ στη Νέα Ιωνία, η ανακαίνιση ενός κτιρίου του μοντερνισμού στην Αθήνα που είχε σχεδιάσει ο πολεοδόμος Κωνσταντίνος Δοξιάδης και η μετατροπή του από γραφεία σε κατοικίες. Σε κάποιο από τα ταξίδια του ανάμεσα σε Ιταλία και Κρήτη, εντοπίσαμε τον αρχιτέκτονα Νικόλα Τραβασάρο, με τον οποίο μιλήσαμε για τη δουλειά τους.

Το γραφείο σας δημιουργήθηκε το 2004. Πώς καταφέρατε σε τόσο σύντομο διάστημα να κερδίσετε αναγνώριση της δουλειάς σας και να έχετε τόσο σημαντικά projects; Σταθμός στην πορεία μας ήταν ένας διαγωνισμός στη Θεσσαλονίκη για το Invisible Hotel. Κερδίσαμε το πρώτο βραβείο και αυτό μας άνοιξε το δρόμο για την πρώτη μας δουλειά. Ξεκινήσαμε αρχικά με τη Δήμητρα Καραμεηλιά και στη συνέχεια στην ομάδα μπήκε ο αδελφός μου Δημήτρης και μετά ο Χρήστος Δημητρουκάς και η Χριστίνα Αχτύπη.

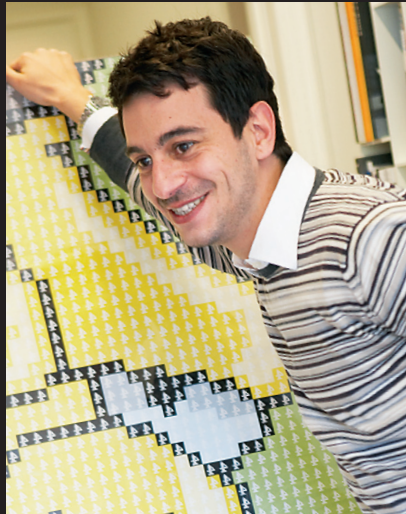
Επιλέξατε το όνομα Diversity γιατί φιλοδοξούσατε να κάνετε τη διαφορά στα αρχιτεκτονικά δρώμενα; Το όνομά μας δεν έχει να κάνει με ένα αρχιτεκτονικό μανιφέστο, αλλά περισσότερο με τον τρόπο που βλέπουμε εμείς τη δουλειά μας και τη δομή του γραφείου. Δουλεύουμε περισσότερο σαν μια κολληκτίβα, μια ομάδα νέων ανθρώπων από διαφορετικό υπόβαθρο σπουδών, με νέες ιδέες και προσεγγίσεις στην αρχιτεκτονική, που συζητάει, ανταλλάσσει απόψεις, χωρίς ξεκάθαρες ιεραρχίες για το ποιος ηγείται στο γραφείο. Έχουμε δουλέψει σε άλλα γραφεία στην Ελλάδα και διαφωνούμε με την παραδοσιακή δομή, όπου υπάρχει ένας αρχιτέκτονας ο οποίος ηγείται, με βοηθούς οι οποίοι δεν μπορούν να τον αμφισβητήσουν.

Βλέποντας κανείς τα projects σας παρατηρεί ότι δεν είναι αναγνωρίσιμα. Αυτό είναι μέσα στις προθέσεις του γραφείου σας; Είναι το κοινό στοιχείο που τα συνδέει, και εκφράζει και τη φιλοσοφία του γραφείου μας. Τα έργα μας δεν έχουν να κάνουν με τη μορφή και τη φόρμα και δεν μας απασχολεί αν δεν μοιάζουν μεταξύ τους. Αλλιώς κτίζεις ένα παραδοσιακό κτίσμα στη Σάμο και αλλιώς σε μια προαστιακή περιοχή της Πάτρας. Κάθε έργο για μας είναι η αφορμή για την αφήγηση μιας ιστορίας. Ανάλογα με το concept, η γλώσσα που χρησιμοποιούμε είναι πολύ διαφορετική. **Λειτουργείτε δηλαδή όπως ένας σκηνοθέτης;** Μας ενδιαφέρει πολύ η ατμόσφαιρα και τα συναισθήματα που βιώνει κάποιος στο χώρο και βλέπουμε τα έργα μας όπως βλέπει ο σκηνοθέτης μια ταινία. Προσπαθούμε δηλαδή να κάνουμε τον άνθρωπο που επισκέπτεται ένα κτίριό μας, να μην το βλέπει ως θεατής, αλλά να συμμετέχει σ' αυτό όπως κάποιος ηθοποιός συμμετέχει σ' ένα δρώμενο.

Στην ιστοσελίδα σας σημειώνετε ότι η αρχιτεκτονική θα ξεπεράσει τα παραδοσιακά όρια και θα οδηγηθεί σε υβριδικές καταστάσεις. Πώς διαμορφώνετε η νέα αρχιτεκτονική σκηνή; Στη δε-

Χριστίνα Αχτύπη

Δημήτρης Τραβασάρος

«Τα κτίρια πλέον μπορούν να δανείζονται στοιχεία από τεχνολογίες όπως είναι η αεροναυπηγική και η αυτοκινητοβιομηχανία. Μπορούν, για παράδειγμα, να ανοίγουν και να κλείνουν όπως ένα αυτοκίνητο που ανοίγει η οροφή του».

Διπλή κατοικία.

Συγκρότημα διαμερισμάτων.

Κατοικία στο Ψυχικό.

καετία του 1950-60, με την κυριαρχία του μοντέρνου υπήρχε μια ξεκάθαρη εικόνα, ότι δουλεύουμε στο γραφείο, ζούμε στο σπίτι, με ξεκάθαρους ρόλους στην οικογένεια και στο τι κάνει ο άντρας και η γυναίκα. Και η αρχιτεκτονική του μοντέρνου προσπαθούσε να εκφράσει στα κτίρια πολύ καθαρά τις βεβαιότητες που υπήρχαν στην κοινωνία. Τα πράγματα σήμερα είναι πολύ πιο ρευστά.

Αυτό αλλάζει και τον τρόπο που αντιμετωπίζετε την αρχιτεκτονική; Η αρχιτεκτονική σήμερα έχει μιαν αλληλεπίδραση με συγγενείς τέχνες, για να διευρύνει τα όριά της, για να ανταπεξέλθει σε μια κοινωνία που αλλάζει συνεχώς. Εμείς όταν ξεκινούμε να σχεδιάζουμε ένα έργο παίρνουμε ερεθίσματα έξω από το χώρο της αρχιτεκτονικής. Έχουμε συνεργαστεί με καλλιτέχνες, με γραφίστες, και συνεχώς πειραματιζόμαστε και δοκιμάζουμε νέα πράγματα.

Θα λέγατε ότι η δουλειά σας είναι ένα σχόλιο στο τι γίνεται στον κόσμο; Σε κάποια έργα συμβαίνει αυτό. Για παράδειγμα, η νέα είσοδος του Ιδρύματος ΔΕΣΤΕ αμφισβητεί τη σχέση θεατή εκθέματος και ο θεατής γίνεται έκθεμα. Μιλώντας με καλλιτέχνες και παρακολουθώντας πώς στήνεται μια έκθεση, είδαμε ότι τα έργα ταξιδεύουν σε μεγάλα κιβώτια από έναν εκθεσιακό χώρο σε έναν άλλο. Έτσι, τοποθετήσαμε ένα κιβώτιο μεταφοράς έργων τέχνης στο κατώφλι του κτιρίου, που γίνεται αντιληπτό το ίδιο ως κιβώτιος της τέχνης. Το κιβώτιο ξεφεύγει από την κλίμακα του αντικείμενου και μετατρέπεται σε ένα χώρο-πέρασμα για τον επισκέπτη. Στη θέση του εκθέματος βρίσκεται ο θεατής.

Έχετε δεχθεί επιρροές από σημαντικούς αρχιτέκτονες; Ένας αρχιτέκτονας που μας έχει επηρεάσει είναι ο Ζαν Νουβέλ. Αλλά το έργο μας έχουν επηρεάσει βαθειά άνθρωποι έξω από το χώρο της αρχιτεκτονικής. Όπως ο Χουσεΐν Τσαλαγιάν, ο οποίος σχεδιάζει ρούχα που κινούνται και μετασχηματίζονται. Το Envelope house που προτείναμε στο Wallpaper έχει να κάνει μ' αυτή την ιδέα του Τσαλαγιάν. Δηλαδή σχεδιάσαμε χώρους ρευστούς, που μετασχηματίζονται. Ένας χώρος μπορεί να λειτουργεί σαν κρεβατοκάμαρα και κάποια στιγμή να γίνεται καθιστικό η μπάνιο.

Αυτό είναι για σας το ιδανικό σπίτι του αύριο; Δεν υπάρχει ξεκάθαρη απάντηση στο ερώτημα, γιατί σήμερα υπάρχουν πολλά lifestyle και πολύ διαφορετικές ανάγκες. Ένα κομμάτι της κατοίκησης που αφορά τη δική μας δουλειά έχει να κάνει με αυτό που ονομάζουμε αστικούς νομάδες. Ανθρώπους που ταξιδεύουν πολύ και χρησιμοποιούν το σπίτι όχι τόσο σαν εστία της οικογένειας, αλλά σαν έναν τόπο όπου πάνε και επαναφορτίζουν τις μπαταρίες τους. Ένα τέτοιο σπίτι είναι το Envelope house.

Διάβασα ότι είστε επηρεασμένοι από τον κομίστα Ενκί Μπιλάλ. Με ποιο τρόπο σας εμπνέει η δουλειά του; Η άποψή του για το μέλλον μάς έχει επηρεάσει πολύ. Τα κτίρια στις πόλεις που σχεδιάζει μοιάζουν να έχουν παλιώσει και μέσα σ' αυτά να γίνονται σημαντικές τεχνολογικές αναπτύξεις. Το ίδιο βλέπουμε και στην ταινία Blade Runner, με μια πόλη που θα μπορούσε να είναι μια πόλη του σήμερα. Όμως έχει μια πολύ προχωρημένη τεχνολογική εξέλιξη, που καταλαβαίνεις ότι είναι μια πόλη από το μέλλον. Αυτές τις ατμόσφαιρες που μπορεί να δανειστούμε έξω από το χώρο της αρχιτεκτονικής, μας ενδιαφέρει να τις μεταφέρουμε στη δουλειά μας.

Κάνετε μια διάλεξη στην Αθήνα με θέμα αρχιτεκτονική και φως. Το φως τι ρόλο παίζει στη δουλειά σας; Έχουμε την άποψη ότι η νύχτα είναι κάτι πολύ διαφορετικό από την ημέρα όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται κανείς τα πράγματα, όπως στις ταινίες του γαλλικού κινηματογράφου της δεκαετίας του '60. Ο

Ξενοδοχείο Grace Σαντορίνης.

τεχνικό φως σ' αυτά, ώστε να αλλάζουν εντελώς τη μορφή τους την ημέρα και τη νύχτα.

Η πράσινη αρχιτεκτονική πόσο έχει επηρεάσει τα έργα σας; Η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης δεν έχει να κάνει μόνο με πράσινες όψεις και συστήματα με φωτοβολταϊκά. Στο Λονδίνο έχει ανοίξει ένα εστιατόριο που χρησιμοποιεί σαν πρώτες ύλες υλικά που βρίσκονται στον δακτύλιο του Λονδίνου. Έτσι και εμείς, όταν πάμε να δημιουργήσουμε ένα έργο σε ένα απομακρυσμένο νησί, προσπαθούμε να το κτίσουμε με τα υλικά και τους ανθρώπους της περιοχής. Αυτό σημαίνει λιγότερες μεταφορές υλικών και ανθρώπων από άλλους τόπους. Κάτι άλλο που κάνουμε, προσπαθούμε να σχεδιάζουμε στην Ελλάδα κτίρια με διαμπερείς χώρους, ώστε να έχουμε διαμπερή αερισμό και φωτισμό.

Τα νέα υλικά και οι τεχνολογίες οδηγούν την αρχιτεκτονική σε μια επανάσταση; Η αρχιτεκτονική άρχισε να ξεφεύγει από τα παραδοσιακά της όρια και η νέα ματιά στα πράγματα οδηγεί σε μια νέα επανάσταση. Ο Λε Κορμπυζιέ πριν από εκατό χρόνια είπε την αρχή του μπετόν: ότι πρώτα φτιάχνω ένα σκελετό και μετά έρχομαι και τον γεμίζω με διάφορα πράγματα για να οργανώσω τους χώρους. Εκατό χρόνια μετά, νομίζω ότι η αρχιτεκτονική θα πρέπει να ασχοληθεί με το πώς θα μπορούσε το ίδιο το κέλυφος του σπιτιού να είναι η στατική του μορφή. Δηλαδή δεν χρειάζεται να κάνεις ένα σκελετό και να τον ντύνεις. Τα κτίρια πλέον μπορούν να δανείζονται στοιχεία από τεχνολογίες όπως είναι η αεροναυπηγική και η αυτοκινητοβιομηχανία και να έχουν πιο πολύ κιναισθηση μέσα τους. Τα σπίτια μπορούν να ανοίγουν και να κλείνουν όπως ένα αυτοκίνητο που ανοίγει η οροφή του. ●